

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și strălăutate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile nefranate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se restituie.

Nr. 155.

Joi, 16 (28) Iulie.

1887.

Brașov, 15 Iulie 1887.

Nu se putea da atitudinii politice, ce au observat-o în mai multe părți Sasii din Ardeal în decursul alegerilor trecute dietale, o ilustrațiune mai nimerită și mai caracteristică, decât cum o face un articol apărut în „Neue freie Presse“ de Vinerea trecută.

Acest articol, ce i s'a trimis din Pesta fôiei vieneze, laudă și preamărește „fericitele porniri“ ale Sașilor din valea Bistriței, din țera Bârsei și din alte ținuturi ardelenesci, locuite de Sași, porniri de a se înțelege și de a se împăca cu Ungurii dela putere.

Aruncându-ne ochii asupra acestui articol, îndată am înțeles, că el este érași una din multele încercări, ce se fac de un timp încoace din partea guvernului, spre a amăgi și ademeni pe Sașii din Ardeal, ca să renunțe de a mai face opozițiune și să între cu toții în tabăra lui Tisza.

Din când în când se întinde mréja spre a prinde cu ea pe pacnicii locuitorii de viață săsescă ai fostului fundu regesc. Și de astă-dată se face acésta nu fără dibăcia și cu mult rafinament.

Fiind de mare interesu pentru noi, Ardeleni, cele ce se ating în articolul din vorbă, vom împărtași pe scurt cetitorilor noștri cuprinsul lui.

Articolul începe prin a constata că s'au petrecut cu ocaziunea ultimelor alegeri însemnate schimbări în mijlocul populațiunii săsesci în Ardeal. Sasii s'au săturat de politica de isolare ce o recomandă de mulți ani ortodoxii (Sasi) din Sibiu și în două cercuri electorale, reprezentate până acuma de aderenții partidei populare săsesci, au învinsu reprezentanții ideei de înțelegere cu puternicii țilei de ași, care înțelegere ar fi a se căuta în sînul partidei guvernului și pe baza programului ei.

În tabăra partidei liberale — continuă „N. Fr. Presse“ — s'a primit cu viuă satisfacere acest rezultat dobândit în fundul regiu, ca o dovadă mai multă că masele se petrud de acelși curenți politice și spirituale, cu totă deosebirea lor națională de ici și de colo. Partida liberală numără acum 5 deputași sași ca membri ai săi, cari ca buni patrioți germani vor câștiga ideea de stat maghiare între conaționali lor sinceri aderenți și informându pe conducătorii statului despre trebuințele speciale ale patriei lor vor căuta să-i câștige pentru ele.

Curentul acesta între Sași și Ardeleni este vechiu, dér nu s'a manifestat niciodată așa de puternic și cu succes ca acuma și nici chiar în fundul regiu nu se mai încercă nimeni de a stigmatiza pe acești reprezentanți ai stăruințelor de înțelegere ca rengași și ca trădători ai națiunii săsesci. Căci chiar și elementele cele mai tinere ale partidei populare săsesci caută punctele de atingere spre a împăca diferențele pendente, le caută cu precauțiune și pe pipăite, după cum e firea Sasului, spre ași păstra demnitatea și a nu compromite greșelele politice ale bătrânilor, dér le caută totuși și cu puțină bunăvoință le vor și afla mai curându seu mai târziu. Apelul electoral al partidei populare săsesci n'a fost decât o repetițiune a programului de mai înainte, dér s'au aflat întrînsul căldurose accente a credinței cătră stat, o puternică înținare a hegemoniei maghiare și o domolă desfășurare a propriilor dorințe.

Vorbind mai departe de discursul-program al profesorului Meltz ținut în Sibiu, în care acesta a accentuat cu mare căldură ideea de înțelegere cu guvernul unguresc, esclama autorul articolului din vorbă:

„Faptul este de totu îmbucurător, urmașii

coloniștilor germani ardeleni, pionerii culturii germane, geograficesce cei mai înaintați în Orientu, se pregătesc a face pace cu statul ungar. Ei n'o fac acésta în mod arogant, ca și când s'ar tracta între putere și putere, dér sciu totdeodată să evite rolul supus de suplicanți. Prudența înăscută lor i-a făcut să găsească totu adevărat și momentul nemerit.“

„În fața înfricoșatelor lupte naționale ce trebuie să le pörte 8 milioane de Germani dincolo de Laita, avisați numai la puterile lor și de parte de a se dejosii la rolul de copii amenințați ai mării națiuni germane; sub imediata influință a puternicelor opinii române, ce au atacat și naționalitatea Sașilor, care a ținut până acum admirabil peptu cu vijeliile secolilor, opinii ce amenință mereu a-i înghiți, Sașii nu pot face nimic mai cu minte în interesul conservării lor naționale, decât a căuta scutul lor în întărirea statului ungar, care singur pöte să ofere oazei lor de cultură o stavilă în contra valurilor furioase a naționalităților străine.“

După acésta apostrofare bine calculată a Sașilor ardeleni autorul articolului se încercă a le face nouă speranțe, vorbindu-le de „brécări“ îndatoriri, ce le-ar avé guvernării unguri față cu ei, în casul din urmă.

Asupra acestei părți a articolului diarului vienesu vom reveni în numărul de mâne, ér după ce vom vedé și răspunsul diarelor săsesci, ne vom da și noi opiniunea asupra atitudinii politice a conlocuitorilor noștri sași din punctu de vedere al naționalității și al intereselor ardelenesci.

Kogălniceanu în Viena și convenția comercială.

„Neue Freie Presse“ publică o dare de sémă despre nisce întrevorbiri ce le-au avut în Viena unele persoane cu d. Kogălniceanu, care s'a dus la Paris. Conversațiunea privește situațiunea economică a României și sorții pentru încheierea unei noue convențiuni comerciale cu Austro-Ungaria.

D. Kogălniceanu, dice fôia vienesă, a declarat că România suferă în privința economică, mai ales Moldova, despre care d. Kogălniceanu e bine informat, de orece densul e proprietar acolo. Se scie că tocmai districtele din Moldova au fost în cel mai viu contact cu Austria; ele au nevoie de esport spre nord, pe când comerțul Valahiei a inclinat mai mult spre apus și de aceea a ținut să se despăgubescă încâtva pe drumul de mare.

Întrebarea e, trasu-s'a vr'o învățatură din aceste fapte? Întrebă „N. Fr. Presse“. Se va vedea în Septemvre când se vor intruni, precum se vorbește, corpurile legiuitoare române. Din nenorocire însă nu mai există nici o speranță, că în anul acesta se va încheia convenția comercială.

De altă parte din Viena se scrie cătră „Pester Lloyd“, că societatea căilor ferate de stat austro-ungare a cerut dela locurile competente deslușiri sigure, decă sunt seu nu prospecte, că se va încheia convențiunea comercială cu România încă în toamna anului curent și astfel decă se pöte conta la un export mai mare de cereale din partea României? Acésta întrebare s'a făcut după ce căile ferate române, după cum sună mai multe sciri oficiale, au întocmit 900 de vagoane pentru transport. Aceste vagoane vor fi întrebuințate mai cu sémă pentru transportul cerealelor române în Germania de sud și Elveția. Deslușirile date de locurile competente sunt, că deocamdată nu sunt de loc prospecte, că negocierile de atâtea ori întrerupte se vor termina în curându.

Importul și transitul din România în Bucovina.

Guvernul austro-ungar permite importul și transitul din România în Bucovina pe la punctul Ițcani

a peilor, cörnelor și unghiilor forte bine uscate, a mațelor de vite sárate și uscate, a cördelor, a sețui netopit în butôie și burduse, a perului de vacă, capră și porc, a lănei de oi, decă acestea sunt în baloturi, cu următoarele condițiuni:

1. Aceste produse vor fi însoțite de certificate de proveniență formularu Nr. 2, eliberate de medicul veterinar și legalisate de prefectii județelor seu de primari, în orașele mari de unde pornesc.

2. Să se ceră mai întâi autorisarea d-lui guvernator teritorial din Cernăuți.

3. Pentru transitul acestor produse prin Bucovina în alt stat, se va cere și autorisarea guvernului țerei, în care se face importul.

4. Aceste produse, la trecerea lor prin frontieră, vor fi desinfectate în cömplul proprietarilor lor și în prezența medicului veterinar respectiv.

În ceea ce privește exportul și transitul seuși topit și a lănei spălate seu tratate cu var, împachetate în saci seu în baloturi, nu e necesitate a se cere autorisarea d-lui guvernator teritorial din Cernăuți, nici să fie desinfectate și însoțite de certificate de proveniență.

SCRIRILE ȚILEI.

Foile unguresci și chiar „Agenția Hayas“ au adus scirea, că Regele României va visita probabil pe Maiestatea Sa monarhul nostru în Clușiu, unde se va opri în trecét cu ocaziunea venirii sale la manevrele ce se vor face în Ardeal, dér mai adauge, că e posibil ca visita să o facă în orașul Deva, în ținutul căruia se vor face manevrele. — Cum că foile unguresci doresc să vedă pe Regele Carol în Clușiu e natural. Scim că rolu jöcă Clușiu în Ardeal de un lung șir de ani încöce; alegerea lui ca loc de întâlnire pentru capetele încoronate ar privi-o tot Ungurii ca un omagiu indirect făcut misiunii ce cu atâtea alai și cu atâtea galceavă și-o arögă acestu centru al Kulturęyletului. Deörece însă nu putem admite, că Regele Carol va fi dispus a face indirect politică kulturęyletistă cu ocaziunea venirii sale în Ardeal, trebuie să credem că consiliarii Maiestății Sale vor avé bunul simț de a-lu sfătui să și alegă o altă localitate mai potrivită pentru a saluta pe monarhul nostru pe pământul ardelenesc.

—x—

După cum se vestesc din Londra, fama despre mörtea lui Stanley încă nu este confirmată. Mai multe împrejurări fac a se crede, că fama este falsă și se speră mult, că Stanley este încă în viață.

—x—

Ni se scrie de lângă Calea lui Traian, cu data Iulie a. c. Ziua de 3 Iulie a. fost o zi de adevărată sərbătoare pentru poporul român din comuna Nusfalău de lângă Betlean (comitatul Sălaj-Doboca), căci după o vacanță de 20 de ani, acésta comună, de vre-o 600 de suflete, fu norocösă în fine a căpeta de preot propriu al seu pe tinêrul și zelosul clericu absolut de Pesta, d-lu Ioan H. Boteanu. D-lu Boteanu a dat deja doveđi despre devotamentul și iubirea ce o are față cu poporul român și de aceea pe dreptul privește poporul din Nusfalău un bărbat de bun și mari speranțe în persoana d-sale. Introducerea d-lui Boteanu în noua parohia fu salutată cu căldură de fi săi sufletesci, sf. liturgiă s'a celebrat de d-lu protopop tractual Mihail Făgărășanu, ér corul fu condus cu bun tact de d-nii învățator Simeon Moldovan din Betlean, Dingan din Malin și d. teolog Pompeiu Făgărășanu din Teure, ajutoari de veterani învățator-cantor local d. Iacob Moldovan. După ce d-lu Boteanu a depus jurământul solemn cu mâna pe evangeliă, d-lu protopop, care a oficiat rosti o frumoasă predică despre demnitatea și înalta misiune a preotului, exprimându-și totu odată bucuria și marea speranță ce o are în d-lu Boteanu, care răspunde de asemenea prin o frumoasă cuvântare, promițendu că va fi totdeuna cu poporul seu, pentru a căruia mântuire sufletescă și lumescă va lucra în totă viața sa. La acésta solemnă promisiune poporul a răspuns cu urări de: Să trăescă. A urmat în fine un prändu comun la ospitală masă

a judei comunală, Stefan Boloș, ridicându-se mai multe toaste. D-lu notarul de cerc Georgiu Micu rosti poporului un frumos discurs în casa parohială, îndemnându-l să sprijină pe noul preot; totu în sensul acesta vorbi și d-lu Gavril Popu, fostul administrator al Nușfalăului, luându-și rămasă bună dela poporul administrat de d-sa. — *Unu participantu.*

„Națiunea” scrie, că în urma depunerii esamenului de liberă practică, d. doctor Emil Puscariu, doctor în medicină dela facultatea din Pesta, a obținut autorizația juriului universitar din Bucuresci de a practica medicina în România.

—x—
Junimea română din Făgăraș și juru va da o petrecere de vără împreună cu producțiune literară-musicală în 31 Iuliu st. n. a. c. în hotelul „Lauritsch” în favorul societății „Progresul” din Făgăraș. Inceputul la 8 ore sera. Prețul intrării: pentru o persoană 1 fl. pentru o familie 2 fl. Comitetul aranjatoru. În pauză se vor juca jocurile istorice „Călușarul și Bătuța”. Ofertele marinimose se primesc cu mulțămă și se vor chita pe cale diaristică. Programul: I. a) *Reintorcerea rândunelei* b) *Uite Mama*. Căntece executate de corul junimei. II. *Controversa*: „Este omul mai fericit în stadiul primitiv, sau fericirea progresă în raport cu civilizațiunea”, partea I susținută de Valeriu Comșa cleric. curs. IV-lea, partea II susținută de David Chiușdea cl. curs. III-lea. III. *Declamațiune* din „Povestea Vorbei”, de Nicolau Ludu învățătoru. IV. *Solo de flaută*, executată de V. Comșa cu acompaniamentu. V. „Cucuruzul” executată de corul junimei. VI. a) „*Visul meu*”, executată de Ioan Bărsan clericu de curs. III-lea cu acompaniamentu de violină. b) „*Te-ai dus iubito*”, executată de Corneliu Popu de Gala stud. absolutu cu acompaniamentu de violină. VII. „*Doina*”, solo de flaută cu acompaniamentu executată de Ios. Morariu t. ol. abs. VIII. a) *Coroana cufundată*, b) *In pădure*. Căntece executate de corul junimei.

† Aron Florianu.

Diarele din Bucuresci ne aduc trista scire, că bătrânul ardeleanu Aron Florianu, veteranu apostolu al învățământului public în România a încetat din viață Duminecă sera, în virstă de 90 de ani. Regretatul profesor de istorie, eforu al școlilor și membru în consiliul permanentu din ministeriul instrucțiunii din Bucuresci, lăsă pe urmă-i mai multe generațiuni, cari au învățat dela densusu iubirea de țară. Fiă-i memoria eternă neuitată!

Aron Florianu s'a născut la 1805, în Transilvania. A trecut clasele primare în Sibiu, gimnasiul în Blăși, și studiile academice la universitatea din Pesta. La 1827 junele Aronu trecu în Țera românească, fu învățătoru la școla din Golești, la 1831 deveni profesor și inspectoru la școla publică din Craiova, în 1833 fu numit revisor generalu de școle districtuale. În 1848 luă parte la mișcarea națională din România, er în 1849, în urma prigonirilor pornite de străini contra Transilvănenilor în România, trecu în Transilvania, unde primi redacțiunea diarului „Telegraful Român”, întemeiat de Episcopul Săguna în Sibiu. În curând fu numit împreună cu Ion Maioreșcu redactoru pentru textul român al „Foișii legilor imperiale” din Viena. Aci petrecu până la încheierea tratatului din Paris, în urma războiului Crimeei.

FOILETONU.

(13)

Misterele Venetiei.

de Edouard Didier, traducere de Ioan S. Spartali.

IV.

Schitul fetelor nobile.

Venetia, ajutată de Fiametta, îmbrăcase o rochiă splendidă de brocat brodată cu aur și împodobită cu pietre prețioase după cum scosese moda florentinul Coma de Medicis, omu ciudat, care găsea mijlocu să fie totu într-o vreme unu politicu mare, — unu mare cetățen — părintele patriei — și cel d'antău comerciantu din lume.

Tenêrul Felice Badoer, cu totu aplombul lui, încremenit când se vedu în fața Fiicei Adriaticei. Se uli.*) În loc de salutarea îngâmflată pe care o pregătise, puse unu genunchiu în pământ și dișe cu tonul cel mai cuviincios:

— Dâmnă, dogele Francesco Foscari trimețându-mă la dta, mi-a făcut o onore de care negreșit sunt prea nevrednicu. Potu spera, dâmnă, că vei binevoi a mi primi cererea?

Totă tinerimea d'aurită din Venetia, din care unul din speciunile cele mai isbitite era Felice Badoer, tot leneșii mușterii ai casinului din piața Sf. Marcu s'ar fi mirat dacă laru fi putut vedea pe tenêrul acesta stricat cu ce aeru de respectu ținuse discursul acesta micu.

În 1857 se întorse în România, ca profesor la colegiul Sf. Sava, în 1862 fu trecut ca profesor de Universitate la facultatea de litere și filosofie, unde propuse istoria. În 1865 s'a retras la pensie, fiindu bătrân și obosit de lucru.

Aron Florianu a scris următoarele opere: „Catechismul omului creștin, moral și social”, premiat cu o medalie de 50 galbin; „Elemente de geografie”; „Elemente de istoria vechiului și noului testament”; „Idei repede despre istoria țerei românești”; „Manual de istoria țerei românești”; „Catechismul religiei ortodoxe”; „Patriarhii”, carte de lectură, trad. din limba franceză; „Dicționar franceso-român”, două volume mari, lucrat împreună cu Poenaru și Hill; „Elemente de istoria universală”. A colaborat în 1835 la „Curierul Românesc”, a publicat în 1838, în unire cu Hill, diarul cotidian „România”, în 1836 a redactat foia literară „Museul Național”.

Aron Florianu a suferit multe. În 1848 guvernul provisoriu al României l'a numit administrator al districtelor Ilfov și Dolj, der intrându Rușii și Turcii în țară, Aron Florianu trecu în Transilvania la Sibiu. Izbucind revoluția Ungurilor, fu numit secretar și apoi membru al comitetului român de pacificare. După căderea Sibiului în mâinile Ungurilor, Florianu trecu în România, unde fu arestat de Ruși și ținut în închisore patru luni. Apoi fu expatriat 9 ani, er după tratatul din Paris se întorse în țară cu ceilalți exilați. Dela 1862—1871 fu membru al consiliului permanent de instrucțiune, când apoi se retrase în viața privată.

Aron Florianu a deșteptat, ca profesor, în junimea română nu numai interesul ce trebuie să-l aibă fiă ce Român pentru istoria națională, ci și simțiminte religioase, morale, naționale și peste totu simțulu comunu de solidaritate românească.

Administrația ungară.

Intr'o foia din Pesta, care de câteva zile biciuesc cumplit, și cu dreptu cuvântu, abuzurile administrațiunii ungurești, cetim următoarea mărturisire a unui funcționar administrativ superioru din provincie:

„Eu nu pot procedea, precum imi ordonă legea și conștiința mea. Dacă nu mi acomodez activitatea mea pretențiunilor politice dominante, nu numai că sunt desaprobat la fiecare pas, nu numai că ministru și fișpanul imi facu insuportabilă pozițiunea, ci sunt supus a fi, dreptu pedepsă, transferat ori suspendat. Urmarea naturală a acestei împrejurări e, că cei mai mulți funcționari administrativi se aruncă orbesce în brațele curentului politicu.”

Cei naivi, cari totu mai speră, că va fi odată o administrațiune bună ungară, să și o însemne bine această mărturisire a unui funcționar unguresc.

Programa școlei de fete cu internat

a Asociațiunii Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, în Sibiu.

(Urmare.)

Clasa III-a. 1) *Religiunea și morala*, conformu dispozițiilor făcute de autoritățile confesionale. 2) *Limba română*, 3 ore: Repetițiun din sintactică; propoziția compusă; perioadele. Esercții în facerea de epistole și acte oficiale mai obicnute; descrieri și narațiuni; în legătură: noțiuni generale despre stilu. Recitari de poesii. Teme în scrisu. 3) *Limba maghiară*, 3 ore: Verbulu

a avé; conjugarea verbelor în indicativ, conjunctiv, optativ și a verbului auxiliar în conjunctiv și optativ. Ceteri și traducere de piese din cartea de ceteri; reproducerea cuprinsului celor ceteri. Recitari de poesii. Lucrări scripturistice în școlă și acasă. 4) *Aritmetica*, 3 ore: Repetiți despre frângerile comune și decimale; măsură și monete, regula de trei, calcularea intereselor. 5) *Fisica*, 2 ore: În legătură cu esperimentele: însușirile generale ale corpurilor; echilibru, mișcare și repaus, căldură, lumină, magnetism, electricitate; fenomenele atmosferice. 6) *Geografia*, 2 ore: Complectarea cunoștințelor din geografia matematică și fizică. Geografia Europei și a celorlalte continente: noțiuni elementare de geologie. 7) *Istoria*, 3 ore: Faptele principale din istoria universală, cu deosebită considerațiune a dezvoltării culturale a genului omenesc. 8) *Lucrau de mână*, 2 ore: broderia de albituri și cusătura de albituri. 9) *Desemnă*, 2 ore: Desemnă de plante, de figuri animalice și omenesci; peisage cu și fără umbre. 10) *Caligrafia*, 2 ore: Scrierea cu litere latine și germane. 11) *Musica vocală*, 2 ore: scale dure și moi, eserciți în cântare cu 1, 2, și 3 voci; eserciți în nimerirea tonurilor.

Clasa IV-a. 1) *Religiunea și morala*, conformu dispozițiilor făcute de autoritățile confesionale. 2) *Limba română*, 3 ore: În legătură cu ceteri de piese alese de autori, date despre autorii mai însemnați în literatură: cronicari, istorici, gramatici și poeți. Teme libere: biografii, descrieri, asemănări și deosebiri. Teoria stilului. În fie-care lună o lucrare scripturistică în școlă și acasă. 3) *Limba maghiară*, 3 ore: Traducere de piese alese din cartea de ceteri și reproducerea liberă a cuprinsului. Din gramatică: conjugarea verbelor factive și potențiale. Din istoria literaturii: Csokonay, Kisfaludy, S. Kazinscy, Kölcsey, Tompa, Peiöfi, Vörösmarty, Arany, Kisfaludy K., Szigligeti, biografia lor și recitari din poesii. Teme scripturistice în școlă și acasă. 4) *Aritmetica*, 3 ore: Regula catenară, calcularea intereselor după interese; cunoștințe despre institutele de asigurare și casele de economii. 5) *Comptabilitate*, 2 ore: Linialementele comptabilității simple. Purtarea de registre. 6) *Chemia*, 2 ore: Despre elementele oxigen, nitrogen, hidrogen, carbon, și combinațiunile lor mai de căpeteniă. Metalele mai principale. Despre compozițiunea chimică și despre modul de preparare a alimentelor omenesci (carne, lapte, ouă, pâne). 7) *Legumărită*, 1 ora: Despre viața plantelor în general și în special despre condițiunile de vegetare ale legumelor; lucrarea pământului; cultivarea legumelor mai obicnute; cultura cănepei; demonstrațiuni. 8) *Economia casnică*, 1 ora: procurarea și conservarea lucrurilor trebuincioase în familie; despre locuințe, îmbrăcăminte, nutremntu; datorințele morale ale stăpânei de casă. 9) *Istoria*, 3 ore: Istoria Ungariei din timpurile cele mai vechi, până aji. Desvoltarea istorică a instituțiilor și constituțiunii patriei. 10) *Lucru de mână*, 2 ore: Esercții în confecționarea rufeilor. 11) *Desemnă*, 2 ore: Desemnarea de plante, de figuri animalice, omenesci; peisage cu și fără umbre. 12) *Musica vocală*, 2 ore: scale dure și moi, eserciți în cântare cu 1, 2, și 3 voci, eserciți în nimerirea tonurilor, cunoșcerea sistemului notor și semnelor musicale.

Limba germană, ca obiectu de învățămntu facultativ, a totu învățată de toate elevele, dându-se pentru fie-care clasă lecții separate în câte 2 ore pe săptămână; conversația s'a urmat în ore anumite sub conducerea guvernantei. La *limba francesă* au participat 21 eleve, cari despărțite în două cursuri, au luat câte 2 lecții pe săptămână, făcându eserciți în ceteri, în gramatică,

Fiica Adriaticei rămase o clipă nemișcată și mută. În sfârșit răspunde numai vorbele acestea:

— Sunt prea umila servitoare a Senatului.

Felice Badoer se sculă salutându, ca cum ar fi luat act de vorbele dișe de Venetia. Inse, după cum dișese Martinengo, tenêrul acesta era cel mai mare nebu din Italia. Nu putea păstra multă vreme atitudinea cavalerească ce i impusese vederea Venetiei. Învertindu-se într'un picioru, după obiceiul lui, lucru care făcuse ca el să aibă cel mai mare succes prin casine, se găsi de odată, spre marea lui bucurie, în fața unei oglinzi de Murano pusă între două ferestre. Incep să se uite într'ênsa și să zimbescă dalmatică*) de mătase care se cam ghemuise.

— Negreșit că te plictisești multu aci? dișe Felice învertindu-se încodată într'un picioru ca o sfrilează pe care o umflare neașteptată de vântu o asvrle deodată dela nordu la sudu.

— Din potrivă, în casa acesta am petrecut zilele prea fericite, și, orice s'ar întâmpla, am să mi aduc aminte totdeuna de colțul acesta de pământu fericit pe care speram să nu lă parăsescu niciodată.

— Hai!! dișe Felice tresărind.

Figura i mai multu copilărescu luă deodată unu aeru de mirare mare, atât de multu se îngrija de persoana lui. Inse acesta țin numai o clipă. Trăsurile grațioase se iluminară curând de unu zimbetu și dișe ridicându din umêr:

— Pricepu. D-ta nu ești încă inițiată în toate plă-

cerile ce îți rezervă Venetia. Negreșit că ai vedut numai din depărtare palatul ducal și piața Sf. Marcu?!

— Nicu atât. De când am intrat în casa acesta, niciodată nu mi-a călcatu piciorul afară.

— Și te găsești fericită?

— Prea fericită, și din chilia mea m'am gândit numai la Dumnezeu.

— Fiindcă nu cunosc Venetia și petrecerile ei! — dișe Felice Badoer aprindându-se. — Oh, Venetia, paradis al lumii, pământu făgăduit al bucuriilor tineretii, templu al plăcerilor! Peste puțină vreme ai să apar acolo! Ai să fi la sărbările de nopte, pe lagune; ai să figurezi ca suzerană în balurile din palaturile de marmură după Canalul Mare. Și spectacolele noastre! Inchipuește-ți c'au sosit din Florența cei mai adorabili comediantii!...

— Nu dorescu să i cunosc! Tote spectacolele d-vostre nu vor întrece niciodată spectacolul ce mi-l oferă florile pe cari le cultivu chiaru cu mâna mea în grădina schitului.

Vesela figură a lui Felice Badoer luă erăși unu aeru de mirare.

— Deu, nu te pricepu! — dișe elu descurageat. — Așu vré inse să facu ceva care să îți placă. N'ăș putea?..

— Pote! Ai unu aeru bunu!... dișe Venetia.

— Scumpa mea mamă pretinde, că acesta i singura virtute pe care am moștenit-o din familia noastră iluștră! dișe tenêrul zimbind.

— Imi dai voiă să-ți vorbesc cu inima deschisă?

*) Zăpaci.

*) Haină cum portă popii catolici când oficiază.

în ortografiă, în traducere și în stil. La *instrucția în piano* au participat 16 elevi.

Elevii imatriculați pro 1886/87 au fost: 18 în cl. I; 14 în cl. II-a; 6 în cl. III-a și 5 în cl. IV. Dintre acești au fost în internat 23.

Biblioteca colegiului învățătoresc al școlii constă din 21 opuri cumpărate, 42 donate; biblioteca elevilor constă din 29 opuri cumpărate și 12 donate. — *Colecțiunile* etc. Școala posedă afară de aceasta pentru studiul istoriei naturale: 44 table de părete zoologice, 16 botanice, herbariu cu 270 exemplare, 240 minerale simple și compuse cele mai de lipsă aparate fizice și de chemie; pentru studiul geografiei și istoriei diferite charte și un glob; apoi modele grafice pentru desene și modele de caligrafie; două clavire pentru muzică și o mașină de cusut pentru lucrul de mână.

Din datele ce le mai comunică direcțiunea notăm că până la împlinirea unor formalități școala funcționează numai ca școală privată. Școala și internatul s'au deschis la 15 Septembrie 1886. S'au ținut 13 conferințe lunare în afacerile institutului și o comisiune a comitetului Asociației a vizitat școala și internatul. Sărbări ale internatului au fost Crăciunul și ajunul sărbării sf. Constantin și Elena, reprezentându-se de elevele interne cu ocaziunea celei dântău o colindă de Crăciun, iar la a doua o piesă de teatru pentru copii, în limba germană. Sem. I s'a încheiat la 4 Febr. iar al II-lea, început la 8 Februarie, s'a încheiat la 28 Iunie 1887. Esamenale dela sfârșitul sem. II-lea s'au ținut la 25 și 27 Iunie sub președința d-lui vice-president al Asociației Iacob Bologa.

Condițiunile de primire în școală și internat.

Pentru primirea în școala civilă se cere atestat de hotez, atestat despre absolvarea claselor școlii elementare, sau atestat despre clasa corespunzătoare premergătoare dela o altă școală de categoria școlii civile. În lipsa unui astfel de atestat primirea se face pe baza unui esamen de primire.

Didactrul e fixat cu 2 fl. v. a. pe lună, plătit anticipand, și pentru elevele ce intră acum pentru prima dată în această școală, o taxă de înmatriculare de 2 fl. v. a. Pentru elevele cursului complementar provădit în §, 6 al. penultim din statut didactrul este de 5 fl. pe lună, și la prima înscriere taxa amintită de înmatriculare.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat, fie eleve ale școlii civile, sau ale școlii elementare a reuniunii femeilor, au să se înscințeze de timpuriu, în totu cazul înainte de începerea anului școlastic, prin părinți sau tutori la direcțiunea școlii, pentru a se pute face dispozițiile necesare. Taxa este pentru elevele ce urmeză cursul normal 22 fl. v. a., iar pentru cele ce urmeză cursul complementar 25 fl. v. a. pe lună, plătit înainte, caprinându-se în această sumă și didactrul, și adăugându-se și aici, pentru cele ce intră pentru întâia oară în internat, taxa de înmatriculare, amintită mai sus. Cărțile trebuincioase, materialul de scris, de desene, de lucru de mână, se înțelege, nu sunt cuprinse în taxa amintită, ci cheltuielile reclamate în această privință se poartă de părinți, intocmai precum totu de dânsii se poartă și cheltuielile pentru îmbrăcăminte, și încălțăminte, pentru instrucțiune în muzică instrumentală și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiunea în piano sunt de 2 categorii: a) decât o elevă voiesc să ia orelle singur, se compută, la 2 orelle pe săptămână, taxa de 9 fl. pe lună; decât 2 eleve împreună iau instrucțiunea în aceeași oară,

taxa se compută, la 2 orelle pe săptămână, cu 6 fl. de elevă; sau b) decât o elevă voiesc să ia orelle singur, se compută, la 2 orelle pe săptămână, taxa de 6 fl. pe lună; decât se intrinesc 2 eleve în aceeași oară, taxa se compută, la 2 orelle pe săptămână, cu 5 fl. pe lună de elevă. — Pentru instrucțiunea în limba franceză, câte 2 orelle pe săptămână, se compută pe lună câte 1 fl. 50 cr. de elevă. — Tote taxele se plătesc direcțiunii școlare, care remunerază pe instructori. Fiind eleve mai multe în internat, cari reflectază la conversație în limba franceză, se va angaja o persoană capabilă pentru conversațiunea acestă, fiind, pentru conversație în limba germană și maghiară, chiar până acum făcute dispozițiunile necesare.

Elevele, cari vor să fie primite în internat mai au să aducă cu sine: 1 țol pe saltea, un covoraș la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de copertit, 4 ciarșafuri (lințoluri, lepedee), 6 ștergere, 6 servete, apoi: cuțit, furculiță, lingură, linguriță, perie de dinți, săpun și doi pepteni, cari tote rămân proprietatea elevei.

Afară de aceste schimburi de trup sau albiturile, câte 1/2 duzină din fiecare, ciorapi și batiste (mărmi) câte 1 duzină și încălțăminte trebuincioasă. Cătu pentru toalete nouă, părinții și tutorii sunt consiliați a nu face de aceste pentru copilele lor, căci pentru a obține o uniformitate în îmbrăcăminte pentru tote internele, acele toalete, cu prețuri moderate, se pot face aici, prin îngrijirea direcțiunii internatului.

Heghigiu, 12 (24) Iulie 1887.

Domnule Redactor! Sămbătă noaptea 11 (23) Iulie spre Duminecă s'a descărcat peste comuna noastră între orelle 12 și 1 după miezul nopții o furtună îngrozitoare, cum abia își aducă aminte bătrânii noștri să fi mai vădit. Înainte de orelle 12 cerul era senin. Nici semn de nor nu se zărea pe firmament. Zăpușela însă era atât de mare încât locuitorii satului nu puteau dormi. Deodată însă cerul se acoperi de nori groși, cari îl întunecară atât de tare încât nu-ți puteai vedea nici degetul. Numai la lumina fulgerilor, cari urmară imediat după grămădirea norilor puteai vedea obiectele de prin prejuri. Furtuna deveni atât de înfricoșată în scurtă timp, încât chiar și vitele, cari păseau pe câmp se adunară în grupe, tremurau și sbierau de frică. Credea omul, că acum se împlinesc scriptura, că adevărat vom fi prăpădiți cu foc și cu pucioasă.

Trăsnetul cădu în turnul bisericii noastre rom. gr. or. cu atăta putere, încât se scutură ferestrele și ușile caselor. Tote țiglele de pe turn și jumătate acoperișul bisericii căzură. Căpriorii se sbrânțuiră și însăși din crucea din vârf, care era dublă, se topi o parte. Trăsnetul a străbătut și în biserică până la perețele, care desparte (în biserică) locul bărbaților de alți femeilor. Pagubă în biserică n'a cauzat trăsnetul decât numai atât că a sbrânțuit puțin ușa bisericii. Paguba cauzată însă la turn și la acoperiș se urcă peste 300 fl. Multămită cerului, că furtuna a fost împreună cu o ploie torențială, căci altminteri putea să ardă biserică întrăgă, și poze și satul.

N. N.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

AGRAM, 27 Iulie. — Representanța orașului Petruvaradin a fost disolvată din motive necunoscute.

ROMA, 27 Iulie. — Cercurile vaticane conchidă la un act mai nou plin de însemnătate din partea Papei, care va înputernici pe clericali să participe la alegeri politice.

PETERSBURG, 27 Iulie. — Prima pornire din portu a noii corăbii curasate „Alexandru” s'a făcut în prezența țarului.

DIVERSE.

Logodnă. — D-lu Teofilu G. Grigorescu, învățător în Bistrița, și-a încredințat de viitoare soție pe d-șora Cornelia Anca din Sante-jude.

Două dânte din lumea mare arestate la Paris. — În diarele parisiene găsim următoarele amănunte cu privire la o afacere forțe ciudată asupra căreia planază pentru moment un mister absolut. Eă cele petrecute la Paris: Pe la ora 12 de dimineață, un inspector observă două dânte, cari, după înfățișare și mersul lor, îi părură suspecte. El le urmă mergându după dânte prin magazinele Louvre, dela articole de Paris la compartimentul unde se vând dantele. Convingerea lui fu făcută și le arestat. Una din ele se declară că este o persoană din lumea mare din cele mai cunoscute și cealaltă că este soția unui general de artilerie, damă de companie a celei dântău. Făcându-li-se perchișița, se găsiră asupra celei d' a doua, printre obiectele plătite, diferite alte obiecte cari nu fuseseră plătite, mai cu seamă flacone cu parfumi, un portecart de fildeș pentru cărți de visite și un pachet de dantele. Cea dântău are asupra ei o sumă de 1950 lei. Conduse la comisariatul de poliție din strada Villedo, dama de companie fu cea dântău desbrăcată. — „Nu mă vei sili să mă desbracă și eu!” zise atunci dântău din lumea mare. Cu tote protestările ei, ea trebui să se supună. Rămase numai în corset. Nu se mai descoperi nimic altă decât ceea ce s'a găsit la Louvre. Ea explicațiunea dată de dama de companie: „Ne dușeserăm la Louvre ca să cumpărăm câte ceva. Când vedeam câte ceva care-mi păre că este necesar dânte, îi atrageam atențiunea, atunci dântău-mi răspundea: „Aduge-le la cele ce am mai cumpărat.” Credeam că tote obiectele pe cari le luam astfel vor fi plătite la casa de dântău. Cele două dânte fură puse în libertate provisoriu. Se făcu o perchișița la otelul unde trăsese. S'au luat tote obiectele nouă spre a se vedea de unde provină. Ancheta se urmă asupra diferitelor puncte ale afacerii. Diarul din care se estragă cele ce preced, incheie astfel: Ne găsim ore în prezența unui nou casu de cleptomanie sau a unei neînțelegeri ciudate? Ancheta va stabili această, dar, în ori ce casu, este inadmisibil, față cu situația de avere a persoanei al cărei nume se află amestecat în această ciudată afacere, ca să fie vorba de un furt vulgar, precum se întâmplă mai pe fiecare și în marile magazine de noată.

Un casu de bolă estraordinară. — Aducem la cunoștința medicală următorul casu estraordinar, raportat de „Democratul” din Ploesti: Stanu Ioan dugheră, din suburbia sf. Vasile din Ploesti, în ziua de 14 Mai trecut, găsinu-se de față la casa decedatului Niță Manu, pe când se scotea din casu corpul acestuia a se așeza în cosciug, venindu-i rău a cădu jos și a rămasă mut, și mut e până în ziua de astăzi, de și de altfel este peste tot sănătos, dorme, mănâncă, bea, umblă și lucrează meșteșugul său, dar totu mut.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

dise fiica Adriaticei arătându un scaun tînerului patricianu.

— Voiu fi încântat, signora.

— Lasă-ne, Fiametto! dise Venetia concediându și camerista, care până aci fusese de față la întrevederea tinerilor.

Când intră erăși Fiametta, Felice Badoer era așa de turburat cum poze să fie omul care în totă viața lui n'a avut decât o ambițiune: d'a fi cel mai elegant între toți patricianii Venetiei. Cu tote acestea, după cum presimțise Venetia, discreteratul acesta nu era o fire rea și Felice dise cu o adevărată emoțiune miresei lui:

— Mai nainte de ori ce, signora, să-m dai voia să te încredințez că țiu ca să rămânu pre umilulu și ascultătorulu d-tale servitoru. Renunțu deci de bună voia la onorea alianței d-tale și fiind dă doresci să nu părăsesc casa această, fi sigură că voiu pleda cauza d-tale în fața Senatului și a dogelui Venetiei, Francesco Foscaru.

— Cum să-ți mulțamesc vreodată? dise Venetia cu o lacrimă în ochi.

— Păstrându o bună amintire de mine! dise Felice Badoer dîmbindu.

Și după ce dise vorbele acestea, tînerulu patricianu se inclină până jos și, după ce făcu salutulu cel mai ceremonios pe care-l găsi în repertoriulu său, se pregăti să apuce spre use. Inse mai nainte d'a ajunge la use îi veni o idee. Felice se opri și se scărpină după urechiă.

Drace! ce au să dise cei din casinu?... Așu! atât

mai rău! Mă pricepu eu ce să le răspundă... își dicea elu în gându.

— Dar ce ai? ilu întrebă Venetia.

— Nimicu, signora! răspunse elu luându și deodată aerulu lui fanfaron. — Mă gândeam numai că noi amendoi am făcutu un serviciu mare multor dame mari din Venetia, adevă... Hei! ce dracu vorbesc eu?... Mă iară! am... La revedere, signora.

Ca să nu mai dică vreo altă prostia închise iute ușa după elu și alergă după podestatul Padova, care se plimba cu pași mari prin lungile galerii ale schitului.

— Ei bine, dise Martinengo când vedu pe Felice, — pe când nunta?

— Nunta, scumpe podestate, este amănată la calendele grecesci, sau mai bine quis nu se mai face! răspunse Felice Badoer, destul de nemulțumit că era silit să spună adevăru așa de curându.

Ochii lui Martinengo scăpărară.

— Ah, te a trimesu să te plimbi! dise elu cu un dîmbet rău.

— Adevă am renunțat eu de bună voia mea la onorea d'a mă căsători cu fiica Adriaticei! răspunse tînerulu elegantu piscatu.

— Nu ți-a plăcut? Greu ești la gustu!

— Signora, din potrivă, este persoana cea mai admirabilă ce am întâlnit vreodată, inse mi-a spus că doresce să-și inchine viața lui Dumnezeu și cu totă părerea mea de rău, n'am vrutu s'o silesc!

— Traducțiã liberă: nu i-ai plăcut! Bine, un altu va fi mai norocos! dise Martinengo depărtându-se iute.

Cum? nu cumva s'o fi gândindu elu s'o ia de nevastă? — își dise Felice Badoer părăndu i rău că se purtase cavaleresce cu Venetia. — Ah, n'am să iesu d'aci până nu voiu afla, decât am fostu trasu pe sforă.

Felice Badoer începuse să se plimbe cu pași mari prin galeriile schitului.

Venetia toamai vrea să se întorcă în chilia sa când intră Martinengo. Era vesel și fiindcă Venetia se uita la elu surprins și nemulțumit și ca și cum ar fi vrutu să-l întrebe pentru ce se mai întorsese, elu îi dise deodată:

— Bine ai făcutu, signora, că ai refuzat mâna acelu tîner. Elu nu putea să se potrivescă cu d-ta și Senatul s'a înșelat când l'a alesu. Eu voi sci să-l facu să-și schimbe hotărârea.

— A! d-ta vrei...

— Da, dar eu o condiția inse.

— Care? întrebă Venetia.

— Ca să-l alegi chiar d-ta pe bărbatul d-tale.

Eu mă legu să facu pe Senatu să-l ratifice.

— Dar și să vreu, domnule conte — și d-ta sci că nu este așa — cum așu pute să alegu eu care din totă nobilimea venetiană nu cunosc decât o singură persoană, pe tînerulu care a esitu d'aci?

— Mai cunosc încă un nobilu venetian! dise Martinengo scandându vorbele.

— Pe cine?

— Pe mine.

(Va urma).

Cursul la bursa de Viena din 26 Iuliu st. n. 1887.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including interest rates and bond prices.

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 14 Iulie st. v. 1887.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, listing various securities and their prices.

Cursul pieței Brașov

din 27 Iuliu st. n. 1887

Table with market data for Brașov, showing exchange rates for various currencies and goods.

Meseriașul român, Institutul de credit și depuneri IN BRAȘOV

Strada Scheilor Nr. 146. Ore de birou: Marția, Joia și Sâmbăta dela 3-5 d. a.

Se pot face depuneri de economii și de nemembrii pentru care se dau netto 5% interese pe an, plătind institutul darea către stat.

Informațiuni mai de aproape la birou.

Direcțiunea.

ABONAMENTE

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite exact arătându-se și posta ultimă.

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

- pe trei luni 3 fl. —
„ șese luni 6 fl. —
„ unu an 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

- „ pe trei luni 10 franci
„ șese luni 20 „
„ unu an 40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Iuliu st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for various routes including Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta, and Brașov routes, listing train types and departure times.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grise.